xxx.annis.q꞉ illa etas eſt multum matura que req
ri debet in adminiſtratione officij epiſcopalis cum
multa ardua acturus ſit. Et aduerte q꞉ ſi nõ eſt epi
ſcopus nõ poterit exercere põtificalia ſed iuriſditi-
onem ep̃alem tm̃. ſi vero al's ẽ ep̃s poterit hec exer
cere.ar.c.aqua.de cõſecra.eccl'.vel alta. ¶ Quar-
to dubitatur nunquid laicus poſſit deputari coad
iutor.⁊ cõmuniter tenet̃ ꝙ deputari non poteſt illi
officio cui preeſſe noīe proprio nõ poteſt ſed officio
cuius eſt capax poterit coadiutor deputari.vñ po-
teſt eẽ coadiutor regis vel principis.vt in.d.c.grã-
di.ſed nõ poteſt eſſe coadiutor clerici in ſpirituali-
bus q꞉ laicus ſpiritualia adminiſtrare nõ poteſt.vt
in.c.ij.de iudi.nec in tp̃alibus.q꞉ nõ debet eẽ laicꝰ
generalis adminiſtrator eccleſie.lxxix.di.indica-
tum.dixi in.d.c.ij.puto tamẽ ꝙ papa poſſet cũ de-
putare coadiutorem etiam in ſpiritualibus.nã po-
teſt dare laico poteſtatẽ excõicandi.vt no.gl.xxxij.
q.j.verum.in.c.bene quidem.xcvj.di.⁊ cõmittere
cauſam ſp̃ualem.vt no.in.d.c.ij.ſed ea que cõpe-
tunt ſoli ſacerdoti vt ẽ cõfectio euchariſtie non põt
papa cõmittere laico.vt dicit glo.no.in.c.puenit.
xcv.di.q꞉ deus hoc cõmiſit ſolis ſacerdotibꝰ.in.c.
j.in.§.vna.ſ.de ſacra vnc.vnde licet papa ſit ſolu-
tus legibus ſuis nõ tñ eſt ſolutus lege diuina.xxv
q.j.in.c.ſunt quidã.⁊ vide qđ dixi in.c.ſignificaſti.
de fo.compe.vbi tetigi nunqđ papa teneat̃ ꝯfiteri
peccata ſua ita vt cõſtitutio.c.oĩs.de peni.⁊ re.cuz
liget. ¶ Quinto querit̃ nũquid femina poſſit depu-
tari maſculo vel ecõtra.aut femina femine. Ad pri
mũ cõiter tenet̃ ꝙ nõ.tum q꞉ femina nõ dꝫ ſe immi
ſcere cetibus virorum.in.c.mulieres.de iudi.lib.vj.
tum quia iſtud officium eſt virile qđ nõ cadit in fe
minã.in.c.dilecti.de arbi.maſculus autẽ nõ videt̃
poſſe deputari femine propter primã rõnem.ſꝫ fe-
mina femine poteſt deputari in officio in quo põt
eẽ ipſa principalis.vnde monialis põt deputari in
coadiutricẽ abbatiſſe ſeu prioriſſe cũ poſſit eſſe ab-
batiſſa ſeu prioriſſa.nam hoc caſu iſtud officiũ nõ
ẽ virile cũ cadat in muliere. ¶ Dubitat̃ ⁊ ſexto de
religioſo nũquid poſſit deputari coadiutor.⁊ com
muniter videt̃ ꝙ põt deputari illi officio cui preeſſe
poteſt principalit̃.⁊ ſic põt eẽ coadiutor epi abbatꝭ
⁊ rectoris curati. Nec ob.ſi dicat̃ ꝙ hoc officiũ non
ẽ perpetuũ.q꞉ mortuo prelato ciuiliter vel natura-
liter eſt extinctũ officium ſuum.⁊ ſic cũ nõ deſinat
eẽ clauſtralis ⁊ ſub obediẽtia ſui abbatis nõ videt̃
ꝙ poſſit ꝓmoueri cũ nõ habeat velle ſꝫ dependeat a
volũtate abbatis.xij.q.j.nolo.Jo.an.h nõ ob.te-
net primũ ⁊ cõiter omnes doc.dant ſimile.nã vide
mus ꝙ ꝓmouent̃ ad vicariatũ alicuius epi qđ quidẽ
officiũ eſt tẽporale.iuxta no.in cle.⁊ ſi principalis.
de reſcrip. Eſt eni hoc officiũ curatuz ⁊ ordinariũ.
ad hoc.c.ex frequẽtibꝰ.j.ti.pr. Nec ob.ſm eũ obie
ctum cõtẽplatiõis.nã tolerant̃ propt̃ bonũ publicũ
ſeu maiꝰ bonũ.nã ociũ monachale nõ ẽ pferenduz
neceſſitati ecclie.vt dicit tex.xvj.q.j.c.vos.⁊.c.qui
vere. Nec obſtat defectꝰ ꝓprie volũtatꝭ q꞉ ſupplet̃
p licẽtiã ſui ſupioris.⁊ p hoc optime facit tex.i.c.ij.
de teſta.li.vj.vbi deputat̃ executor teſtamenti cuz
licentia ſui ſupioris.illi autẽ officio cui preeſſe nõ
põt pncipaliter nõ põt coadiutor deputari. ¶ Vlti
mo quero p quẽ debet deputari coadiutor.cõmu-
niter tenet̃ ꝙ in ep̃is ⁊ ſupioribꝰ deputatio ſpectat
ſolũ ad papã.⁊ h ẽ clarũ.vt pꝫ in.c.vno.palle. In
alijs citra ep̃m ſpectat ad eũ qui põt p̃latũ inuitum
deſtituere ſeu ipius ceſſionẽ admittere.nã queãd-
modũ ſolus papa depõit ep̃os ⁊ ſupiores ita ⁊ ipe
ſolus coadiutorẽ dare põt.ſecus in alijs cuz poſſit
deſtitui per alios citra papã. Sed no.q꞉ doc.ſenti-
unt ex his verbis ꝙ ſi collatio beneficij ſpectat ad p̃
latuz inferiorẽ ep̃o ꝙ datio coadiutoris pertinebit
ad ep̃m.q꞉ habẽs collationẽ tm̃ non põt inuitũ de
ſtituere nec admittere renũciationẽ.iuxta no.i cle.
vnica.de renun.⁊ intellige niſi beneficiũ illud ple-
no iure eẽt ſubiectũ illi prelato inferiori.nam tunc
ille eſt quaſi ep̃s reſpectu illius beneficij.vt i.c.vni-
co.de capel.mo.li.vj.

¶ De inſtitutionibus. Rica.

¶ Cõtinuat̃ ad precedentia. Supra viſum ẽ de col
latione p̃bendarum ſꝫ q꞉ parũ ẽ ꝯferre niſi ſequat̃ inſti
tutio.iđ ſubijcit̃ hec rubrica de inſtitutionibꝰ.vl' ali
ter ⁊ ſic. Quia dubitari poſſet ad quẽ ptinet colla-
tio ſeu inſtitutio p̃bendarum ⁊ bñficiorũ iđ poſt rubri
cam de prebendis ſubijcit hanc rubricam.

Non amplus Nume
rus de
ricorũ debet inſtitui in eccleſijs col
legiatis ſm facultatẽ ipſaruz.h.d.
¶ Nota primo ꝙ i eccleſijs vbi nu
merus nõ eſt determinatꝰ ſuccedit
quedã iuris determinatio vt tot recipiant̃ q̃t pñt ſi
ne penuria ex redditibus eccleſie ſuſtentari.⁊ tene
menti iſtũ tex.q꞉ quotidie allegatur. Et collige bo
nã practicã ꝯ prelatos qui intuitu auaricie nolunt
inſtituere multos monachos vl' clericos i eccleſia.
Nã pñt cõpelli p ſuperiores eorum.vt tot ponant
quot pñt de redditibꝰ eccleſie ſuſtẽtari. Et non tra-
das obliuioni h ⁊ intellige ꝙ etiã habeat̃ reſpectuſ
ad alia onera eccleſie.nã ex redditibꝰ eccleſie nõ ſo-
lũ clerici ſunt paſcendi ſꝫ ipſa ecclia eſt reparanda
⁊ hoſpitalitas ſolita tenẽda in.c.paſtoralis.de his
que ſi.a prela.⁊ in.c.de monachis.ſ.de p̃ben.cum
ſi. ¶ Nota ſecũdo ar.ꝙ appellatione clericoruz ſeu
eccleſiarum nõ veniũt monachi ſeu ipſoruz mona-
ſteria qđ verum eſt in ſtricta ſignificatione al's ſecꝰ
vide glo.in.c.iij.de ſupplen.ne.prela. ¶ No.ibi abſ
ꝗ penuria.ſatis eni eſt ꝙ ſine penuria ibi eſſe pñt
lꝫ nõ cõmode.nam ſepe põt q̃s ſine penuria viue-
re cũ.xl.florenis ſꝫ nõ cõmode.vide ad h bo.gl.i.c.
j.de ſtatu reg.li.vj.in ſi.⁊ hodie ibi determinatur
i monaſterijs monialiũ vt nõ teneat receptio facta
vltra ꝗꝫ ſupperãt facultates monaſterij. ¶ Vltimo
potes colligere exceptionem proponẽdam contra
impetrantem in eccleſijs non numeratis vt q꞉ red-
ditus eccleſie non ſufficiunt ad tantũ numerum ſup-
portãdũ.⁊ facit.c.ſi.de p̃ſum. ¶ In glo.ibi a nume
ro cõſueto. Aduerte nã hec gl.ꝓcedit i ecclia in q̃ ẽ

certus numerus canonicoꝝ quo caſu propt̃ modicū augmentū non debet alterari numerus. ⁊ dicit Vin. ꝙ augmentū tenet̃ diuidere in alias ꝑbēdas Do. An. dicit ꝙ cedit cōi menſe. Sed tu cōſidera ꝙ qñqꝫ augmentant̃ redditus prebendarum diſtinctarum ⁊ tūc augmētum cedit prebēde que augmētatur. iuxta no. in. c. cum. M. de conſtitu. qñqꝫ ꝑbende nō ſunt diſtincte ſed omnia bona ſūt cōmunia ⁊ in fine anni redditus diuidunt̃ inter canonicos ⁊ tunc procedit dictum Vincē. quādoqꝫ vltra prebendas diſtinctas augmētant̃ cōia bona capituli ⁊ procedit dictum Do. An. ſed in caſu. c. noſtri tot ſunt ponendi quot cōgrue poſſūt ſuſtētari. naꝫ iſte tex. loquit̃ in eccleſia nō numerata. vñ tunc aduertendū ꝙ vbi redditꝰ multū excreſcūt poteſt numerus ꝯſuetus augmētari. vt in glo. nō tamen eſt factus ipſo iure. vt in. c. ſi. de. vbo. ſig. ⁊ dic vt plene no. in. d. c. cum. M.

i **Necclesia.** Laici in canonicos non poſſunt inſtitui

Primo deciſe narrat factū. ſecūdo ꝓuidet. ibi cum laici. ¶ Nota primo ibi inſtituere curaſtis ꝙ alius citra papā poteſt ſtatuere numeꝝ canonicorum in eccleſia quis autē hoc facere poſſit: Inn. hic dicit ꝙ in eccleſijs cathedralibus hoc ꝑtinet principalit̃ ad epm ſed in alijs collegiatis inferioribꝰ ꝑtinet ad clericos illius eccleſie. fatet̃ tamen ꝙ ſi male inſtituerūt eps poterit corrigere. ⁊ ita tranſeunt cōiter doctores. ſed mihi hec dicta nō placent indiſtincte. nā cum ſtatuere numerū in eccleſia ſit dare nouū ſtatutū ipſi eccleſie dicerē ꝙ eccleſia inferior nō poteſt facere tale ſtatutum ſine cōſenſu ſui epi. nam ⁊ ipſemet Inno. alibi voluit ꝙ clerici inferiores nō poſſunt facere ſtatuta ſine cōſenſu epi propter cōionem que eſt inter epm ⁊ ipas eccleſias. nā eps eſt prelatus ſaltē mediatus cuiuſlibet eccleſie iferioris ſue dioceſis ⁊ perꝰ eum gubernande ſunt eccleſie. x. q. j. in. c. regēda. ⁊ c. nouerint. ⁊ hoc voluit notabiliter Inno. in. c. requiſiſti. j. de teſta. ⁊ ſ. de cōſti. in. c. cum acceſſiſſent. ⁊ notabis hoc dictuꝫ bene. Crederē tñ hoc dictū reſtringēdū ad ſtatuta ſup arduis negocijs. nā ſup tāgētibꝰ ipos clericos dūtaxat ⁊ ñ ſtatutū eccleſie ſoli clerici ēt eccl'ie cathedral' ſtatuē poterit ſine licētia epi. ad h̃ bo. gl. i. c. cōſtitutionem in verbo ſtatutū de vbo. ſig. lib. vj. ⁊ p Inno. in. c. cū conſuetudinis. de cōſue. Itē in alio nō placet dictum Inno. hic vt ſolus eps poſſit ſtatuere numerū canonicorum in eccleſia. nam puto requirēdum cōſenſum ſeu ſaltē cōſiliū canonicorū nam regulariter eps nō ſtatuit ſine cōſilio canonicorū. vt no. Io. an. c. j. de cōſti. li. vj. facit. xv. q. vij. eps nullius. ⁊ vide Inno. in. c. nouit. de his que fiunt a pre. vbi tradit regulam mēti cōmendandam ꝙ ardua nō explicat episcopus ſine cōſenſu canonicorum ſed in alijs nō arduis ſufficit cōſilium. ad ꝑdicta facit in ar. illud. c. nouit. cum. c. quāto. c. ti. ⁊ c. paſtoralis. de dona. ⁊ cle. ſi vna. de rebus eccle. nō alie. quinimo certo caſu quādo vult ſtatuere ſup iuribus pertinentibus ad clericos inferiores debꝫ ipos clericos ſaltē vocare. vt no. ipſemet Inno. in c. veſtra. de locato. ¶ Nota ſecūdo ex tex. ꝙ ius canonie nō cadit in laicum licet ꝗ̃ poſſit laicus prebēdari nō tñ poteſt canonicari qꝛ prebenda conſiſtit in tēporalitate. vt no. in. c. cum. M. de cōſti. dixi in c. maioribus. ſ. de ꝑben. Ius vero canonie ꝯſiſtit in ſpūalitate que nō cadit in laicū. vt in. c. cauſam. de preſcrip. in. c. maſſana. de elec. cū ſi. ¶ Nota ibi per eccleſiaſticos ordines ꝙ in ꝓmouēdo ad canonicatum nō eſt a iure requiſitus certus ordo. ſatis eni eſt ꝙ ſit clericꝰ. ſolum eni in iure habemꝰ expſſū ꝙ ſi nō ē ſubdiaconꝰ nō poteſt intereſſe capitulo. vt in cle. vt hi q̄. de eta. ⁊ quali. credo tñ ꝙ ſm̄ indigentiam eccleſie ⁊ diſpoſitioneꝫ ſupioris debet poſtea ꝓmoueri ad ordines maiores. nā eccleſia collegiata indiget ad ſui regimē preſbyteris diaconis ſubdiaconis ⁊ inferioribus ordinibus. ⁊ ad hos ordines fiet ꝓmotio modo ꝑdicto ⁊ ꝓpterea credo ꝙ i iure nō prefigat̃ certus ordo ipſis canonicis. ⁊ propter hoc forte h̃ lr̃a loquit̃ generalit̃ dū dic̃ p eccleſiaſticos ordines ꝯgrue ſeruiat̃. ad hoc qđ le. ⁊ no. in. c. queris. de eta. ⁊ quali. Et ob hāc cauſam forte in quibuſdam eccleſijs ſūt prebende preſbyterales diaconales ſubdiaconales. ad hoc. c. et cui. ⁊ c. cui de preben. li. vj. ⁊ hec notabis. Sed qꝛ. ſ. viſū eſt ꝙ ius canonie nō cadit in laicum quid dicendum ē in iure monachatus: Inno. dicit ꝙ tale ius bñ cadit in laicum quod not̃. poteſt ergo quis eſſe verus monachus ⁊ laicus. ⁊ ſic nō ſolum laici poſſunt eē conuerſi ſed etiam monachi. nam antiquitus non erant clerici et nihilominus erant monachi. vt in. l. generaliter. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. xvj. q. j. generaliter. Et ſꝫ illū ſtatū itelligit̃. c. a ſubdiacono. xxiij. di. Et ex h̃ infert̃ ſm̄ Inn. ꝙ laici monachi pñt itereſſe ſingulis tractatibꝰ monaſterij vna cū alijs qui ſūt clerici in electiōibꝰ tñ pñt intereſſe ſi ē ꝯſuetudo. Nec ob. c. maſſana. ⁊ c. ſacroſancta. de ele. vbi đr ꝙ laici nō pñt itereſſe electioni. idē etiā de ꝯſuetudine qꝛ illud ꝓcedit i laici habitu ⁊ ꝓfeſſiōe. ſ ſi ꝯuerſi ſi pñt dici oino laici. ſūt eni religioſe ꝑſone. ar. in. c. nō dubiū de ſen. ex. ⁊. xij. q. ij. duo ſunt genera. et no. h̃ glo. Et nota bene hāc limitationem ad iura que dicunt ꝙ laici non preſcribūt iura ſpūalia debet intelligi in laicis habitu ⁊ ꝓfeſſione nō in cōuerſis. ⁊ hodie vide ꝓ predictis tex. cuꝫ glo. in. c. ex eo in ſi. de elec. li. vj. ⁊ puto ꝙ vbi eēt collegiū dūtaxat laicorū ꝯuerſoꝝ tūc etiā citra ꝯſuetudinē habent ius eligēdi ꝑlatos eoꝝ vt faciūt iſti hoſpitalarij. ꝓ hoc. c. cuꝫ olim. ſ. de arbitris. vbi videt̃ expſſum. ſed in loco vbi ſūt ꝯuerſi ⁊ clerici tūc ꝯuerſi nō intererūt actibꝰ ſpūalibus. per dictū. c. ex eo. ſed in alijs debēt intereſſe vna cuꝫ clericis per ſupradicta. Nec ob. cle. vt hi q̄. qꝛ ꝓcedit in his q̄ ſūt mancipati diuinis officijs ſcꝫ vt qꝛ deſeruiūt p ordines eccl'iaſticos. illi eni nō habēt vocē niſi ſint ſubdiaconi ſecꝰ in his q̄ intrant vt ſint ꝯuerſi. vt notabiliter ſentit glo. quā no. pro iſtis monaſterijs i quibꝰ aliq̄ ſūt clerici ⁊ aliq̄ laici. ¶ In gl. ſi. ibi de laicis ꝓfeſſiōe ⁊ habitu. no. gl. vſqꝫ ad ſi. ⁊ vult hec gl. ꝙ laicus ꝯuerſus eccl'ie poſſit eē canonicus anteqꝫ recipiat ordinem. ꝯtrarium ſentit hic Inno. ⁊ videt̃ h̃ ſequi doc. ⁊ certe ꝓ hac opi. ꝯtra.

videt iſta lr̃a vbi dicit ꝙ dʒ eē talis ꝙ deſeruiat per
eccleſiaſticos ordines.⁊c̃.ꝫ oportet ꝙ ſit ordinatus
anteq̄ꝫ fiat canonic⁹.⁊ facit hec lr̃a ꝙ ꝯuerſi nō ordi
nati nō cenſent idonei ad ſeruiendū eccleſijs in di
uinis. Itē collige ex hoc ⁊ ex lr̃a ꝙ canonici tenent
reſidere ⁊ ſeruire eccl'ie ꝑ ordines eccliaſticos.

e **X frequentibus.** Inſtitu-
tio bene
ficiorū ſpectat ad epos vel eoꝝ officiales.h
d.primo abuſio.ſcdo refrenatio.ibi.vñ.tertio pa-
pe ꝯfirmatio.ibi.nos. ¶ No.pmo ꝙ inſtitutio i be
neficijs eccliaſticis ptinet de iure cōi ad epm.vt hic
⁊ in.c.cū ex iniuncto.ꝫ.de here.⁊ facit contra opi.
Io.an.in.c.q̄ꝫ.de elec.li.vj.⁊ in.c.cuꝫ in cunctis
eo.ti.vbi dicit ꝙ collatio ſeu inſtitutio nō eſt ppꝛie
iuris epalis cum multi habeant collationē ſeu inſti
tutionem nō epi.nam certe hic vides oppoſitum et
ꝙ inferiores qñq̄ꝫ habeant procedit de iure ſpecia-
li.ad hoc.xvj.q.vij.omnes baſilice. ¶ Item no.ꝙ
nō valet cōſuetudo vt bñficia eccleſiaſtica recipiant
a nō epis.ſed intelligo iſtum tex.qñ ſupiores legiti
me nō preſcripſerūt.nam ius cōferendi p̄ſcribitur
per inferiorem.ad hoc.c.auditis.⁊.c.cum olim.de
preſcrip.licet dubitetur de inſtitutione quo ad cu-
ram populi nunquid illa poſſit p̄ſcribi:de quo no.
in.c.cum ſatis.de offi.archi. Nec ob.ꝙ ſi dicatur ꝙ
cum iſte tex.loquit de ꝯſuetudine dʒ intelligi de p̄-
ſcriptione.iuxta no.in.c.cumana.de elec.dico eni
ꝙ iſte tex.ſolū reprobat ꝯſuetudinē vt beneficia re
cipiantur a nō habētib⁹ ptātem. ¶ No.vlterius ꝙ
archieps pōt in tota ſua puincia exercere iuriſditi-
onē tollendo prauā cōſuetudinē ⁊ fulminare excō
municationē in eā ſeruātes.qđ etiā ſentit h Inno.
⁊ nō tradas obliuioni hoc dictū qꝛ limitat no.in.c.
paſtoralis.de offi.ordi. Eſt eni iſte caſus in quo ar
chieps exercet iuriſditionē in dioceſi ſuffraganeo-
rum ſuorū. Et vide glo.que h ſentit.ix.q.iij.in ſū-
ma. Si ꝫ eps eſt negligens in tollendo prauā ꝯſue
tudinē pōt archieps ſuā iuriſditionem exercere.
Itē nota ſuperiorē poſſe ꝑ ſtatutū ſuuꝫ fulminare
excōicationē ipſo facto contra tenentes beneficia
ſine legitimo titulo.⁊ ſic poteſt inferior augere pe-
nam iuris in ſtatuto ſuo.⁊ ꝑ hoc tex.in.c.vt aīarū
de cōſti.li.vj.vide gl.in cle.ne romani.de ele.⁊ ple
ne per Io.an.i.c.fi.đ offi.archipre. ¶ Vltimo no.
⁊ tenebis ſemꝑ menti qꝛ nullibi credo ita fore exp̄ſ
ſum ꝙ a ſn̄ia excōicationis lata ꝑ ſtatutuꝫ archiepi
ſeu epi poteſt pprius eps excōicatū abſoluere pri⁹
ſatiſfactione p̄miſſa.vnde neceſſe nō ē pro abſoluti
one ire ad illum qui ſtatutū edidit.h probat h litte
ra ſic inducēdo.nā ſolus archieps hic excōicationē
ptulit ⁊ tñ papa mandat oībus ſuffraganeis vt illā
nō relaxent niſi ſatiſfactione p̄miſſa ꝫ poſſūt abſol-
uere licet ipſi nō excōicauerit ſed eoꝝ ſuperior.⁊ h
tenet Io.an.hic ⁊ in.c.graue.de p̄ben. Et Archi.
xvij.di.ſup ſūma.nā nō debet eē maioris potentie
canon inferioris q̄ꝫ pape.ꝫ a ſn̄ia canonis pape po
teſt quilibet eps pprium ſubditū abſoluere ſi papa
ſibi nō reſeruauit abſolutionē.vt in.c.nup.de ſen.
excō.ꝫ fortius idē dicendum in ſententia canonis
inferioris.ſec⁹ dic in ſn̄ia lata ab hoīe.i.nō ꝑ viam
ſtatuti qꝛ ab illa nō abſoluit niſi qui eam tulit vł ſu-
perior.ad hoc facit.c.paſtoralis.ij.rñſo.đ offi.or.
⁊.c.cū ab eccl'iarum.eo.ti.tenui in dicto.c.graue.⁊
ſic reperio Io.an.hic tenere.⁊ ex his notabis du-
as bonas regulas in materia excōmucatiōis. ¶ In
glo.in verbo officialiū.no.glo.iuncto tex.ꝙ vicari
us epi pōt ex officio ſuo inſtituere.⁊ alibi nō ita bñ
pbat.cōtra hoc facit.c.fi.de offi.vica.li.vj.vbi dici
tur ꝙ niſi ſibi expreſſe cōmittat nō poteſt beneficia
ꝯferre. So.illud.c.loquit in collatione iſtud in in-
ſtitutione.nā licet collatio ⁊ inſtitutio ſepe ſumātur
ꝑ eodē tamē in veritate inter ſe differūt.vt dicā la-
tius in.c.ſe.nā ppꝛie inſtitutio fit de preſentato per
patronū ⁊ ſic eſt quedā collatio nō libera qꝛ ex quo
p̄ſtatus eſt idoneus.dʒ inſtitui ꝑ ſuperiorē.xvj.q
vij.decernim⁹.ꝫ.de iurepa.c.nobis.ſed collatio eſt
libera.qñ.ſ.ſine p̄ſtatione alicui⁹ ſuperior puidet
alicui de beneficio.iſta eni cū ſit quedā donatio nō
tranſit in vicariū qꝛ nō eſt veriſimile ꝙ in generali
cōceſſione tranſeant ea que in ſpecie nō eēt q̄s con
ceſſurus.vt in.d.c.fi.ꝫ inſtituere ē neceſſitatis nec
exercet aliqua liberalitas merito iſta in generali cō
ceſſione tranſit in vicariū. Simile videmus ꝙ ius
inſtituendi tranſit in capitulū ſede vacāte.in.c.cuꝫ
olim.de maio.⁊ obe.ꝫ nō ſic ius ꝯferendi.i.c.vni-
co.ne ſede vacā.li.vj. Et h cōiter tenet iō nō inſiſto
poſſet tñ cauillari littera vt intelligat de illis officia
libus quib⁹ h fuit ſpecifice cōmiſſuꝫ ꝑ hoc relatiuū
qui qđ habet reſtringere ad p̄cedentia.iuxta no.ꝑ
Bar.in.l.omnes populi.ff.de iuſticia ⁊ iure.⁊ per
Cal.in.c.fi.de cle.nō reſi. ¶ In glo.in.ꝟ.recipiūt
ibi de iurepa.preterea.dic latius vt ibi dicet. Ibi
de cōſenſu capituli.melius diceret de cōſilio.qꝛ ſic
dicit tex.quē gl.allegat.ſ.c.nouit ¶ In ea.in fi.dic
vt dixi.ſ.ꝙ regularit inſtitutio ptinet ad epm ꝫ de
iure ſpeciali i certi bñficijs qñq̄ꝫ pertinet inſtitutio
ad inferiorem.vide bo.glo.in.c.q̄ꝫ.de elec.li.vj.
¶ In glo.in.ꝟ.officio.ibi legatiōis.glo.hoc adie-
cit metu ꝯrij ſi opponeret de.c.paſtoralis.de offi.
or.vbi dicit ꝙ archieps niſi i caſibus a iure exp̄ſſis
nō habet iuriſditionē in ſubditos ſuffraganeoruꝫ
ſuoꝝ.tñ hic excōicauit ſeu excōmunicationē protu
lit in oēs de prouincia ſua. Glo.ſoluit ꝙ fecit tanq̄ꝫ
legatus.nā archieps cometent eſt legatus in puin
cia ſua ex antiquo priuilegio.ſed cōtra hoc facit.qꝛ
tex.ſolū ſe refert ad dignitatē archiepalem. Inn.⁊
alij doc.ponūt alias ſolutiōes. Et p̄mo ꝙ h potuit
facē tanq̄ꝫ metropolitanus rōne notorietati.nā no
toria crīa ſubditoꝝ ſui ſuffraganei p̄t archieps pu-
nire.vt in.c.romana.§.notoria.de cēſi.li.vj. Et no
ta bñ hūc caſū qꝛ extendit illum tex.nam ibi loquit
qñ archieps viſitat ⁊ tñ doc.cōiter h ſentiūt ꝙ rōne
notorietati delicti p̄t in ſua dioceſi exñs delinquen
tes ſua ſn̄ia afficere. Scđa ſolutio ꝙ propt negligē
tiam ſuffraganeorum in extirpādo prauā ꝯſuetu-
dinē archieps ſuccedit in iuriſditione. Et no.hunc
caſum generalē vt ſola negligētia epi deferat iuriſ-
ditionē in archiepm.⁊ h tenuit gl.in.d.c.paſtoral.
aliter tamē ibi tenui. Tertia ſolutio ⁊ nobilior ē ꝙ

in cōcernentib⁹ totā ꝓuinciam poteſt archiep̄s iu
riſditionem exercere etiā in ſubditos ſuffraganeo
rum. nam hic inoleuerat ꝯſuetudo in tota ꝓuincia
vt clerici reciperent beneficia ab alijs q̄ȝ ab ep̄is. et
hoc dictum no. ⁊ vide qḋ. ſ̄. dixi. ¶ In glo. penul.
ibi. tales excuſat. Ex hoc dicto glo. iunctis dictis do
cto. potes colligere ꝙ habens beneficium ſine titu
lo legitimo iuſto errore ductus nō tenetur ad reſti
tutionem fructuū. ſecus vbi ignorantia fuit craſſa
⁊ vide quod dixi in. c. dilecto. de preben. ⁊ in. c. gra
uis. de reſti. ſpoli. ¶ In glo. fi. in fi. vult ergo gl. ꝙ
regulariter nō poteſt inferior abſoluere a ſentētia
excōmunicatiōis quā papa cōfirmauit quaſi abſo
lutio ſibi reſeruet̄ ꝑ cōfirmationē. ſed dic pleni⁹ cō
p̄hendēdo mentē doc. ꝙ aut ſentētia ꝯfirmata fuit
lata ab homine. i. nō per viam ſtatuti. ⁊ tūc ꝓcedit
dictū glo. nā ꝑ cōfirmationē aſſequit̄ vires ac ſi fu-
iſſet lata ab ipſo ꝯfirmante. q̄ꝛ omnia noſtra facim⁹
⁊c. vt in. c. ſi apoſtolice. de preben. li. vj. nam ſi pa
pa tuliſſet ſententiam nemo poteſt ab illa abſolue-
re. ar. in. d. c. paſtoralis. ſ̄ ſi ſn̄ia fuit lata ꝑ ſtatutū
tunc ꝯfirmatio nō tollit ꝑtātem alijs ſuperiorib⁹ ab
ſoluendi q̄ꝛ ſtatutū inferioris cōfirmatū per papaȝ
nō dȝ eē maioris roboris q̄ȝ ſtatutū pape. ſ̄ a ſn̄ia
lata per ſtatutū pape poſſūt ep̄i abſoluere. vt in. d.
c. nup. ergo fortius a ſn̄ia lata ꝑ ſtatutū ꝯfirmatum
qḋ no. ⁊ faciunt hec ad intellectum illius. c. nup.

a **Uctoritate.** Ultra facultates ſi debet quis inſtitui ī
uitis clericis eccleſie. h. d. ¶ Nota p̄mo ꝙ
in eccleſijs in quibus numer⁹ canonicoꝝ nō eſt de-
terminat⁹ nō tenent̄ canonici aliquē recipe ad mā-
datū cuiuſcūꝗ vltra q̄ȝ facultates eccl̄ie ſupportant.
Et videt̄ ex verbo ſtatuim⁹. ar. ꝙ legatus etiaȝ car
dinalis nō poſſit ſupra hoc ius diſponere q̄m non
poteſt venire cōtra ſtatutū pape in p̄iudiciū priua-
tarum ꝑſonaꝝ maxime nō exiſtente cā rōnabili. ar.
cle. ne romani. de elec. facit qḋ no. glo. in. c. dilecti.
ſ̄. eo. ⁊ ꝑ glo. in. c. fi. de here. li. vj. ¶ Nota ſecundo
ꝙ clerici licite viuūt ex redditibus eccleſie q̄ꝛ nō co-
gunt̄ eē in eccleſijs ſine ſtipendijs. ¶ Ultimo no.
ibi vel inuitis. ar. opti. ex tex. ꝑ iſtis qui recipiunt̄
ſine prebendis. de quib⁹ dixi in. c. dilecti. ſ̄. e. ¶ In
glo. ij. in fi. no. ex glo. ꝙ ꝑ inueſtiturā proprie ſum-
ptam transfert̄ poſſeſſio rei de qua fit inueſtitura.
nec glo. ſentit cōtrarium in fi. ſed illa pars vltima ꝓ
cedit quādo inueſtitura ſumit̄ pro collatione ⁊ ſic
ꝓ iuris tranſlatione. ⁊ ḋ hac materia vide per Dy.
in regula prima de reg. iur. li. vj. ⁊ Jo. an. p⁹ Dy.
hic dicit ꝙ inſtitutio eſt iuris alicuius beneficij trāſ
latio. Inueſtitura ē quaſi confirmatio ipſius iuris.
Inductio autē in poſſeſſioneȝ ē executio. Sȝ ſm̄ h̄
dicta nō eſt dr̄ia inter inſtitutionē ⁊ collationeȝ cū
tn̄ iſta differūt inter ſe. vt patet i. c. cū in illis. de pre
ben. li. vj. Ideo expediendo hanc materiā latius ⁊
clarius q̄ȝ ꝓſequ ant̄ doc. aduertendū ꝙ in iure ha
bemus multa vocabula. nā primo reꝑit̄ electio pre
ſentatio ꝯfirmatio inſtitutio collatio ⁊ inueſtitura.
Electio ꝓprie ē quādo canonici alicuius eccl̄ie eli-
gunt prelatū. ⁊ de hac elec. habetur. ſ̄. de elec. in. c.
j. ⁊ per totum. ⁊ ꝙ ius transferat̄ ex electione. vide
glo. no. in. c. quāto. lxiij. di. ⁊ plene tetigi in. c. trāſ-
miſſam. de elec. Preſentatō vero proprie ad patro
num pertinet. vt. j̄. de iurepa. per totum. nec tranſ
fertur aliqḋ ius ſpūale ex p̄ſentatione ſed preſenta
tus ſi eſt idoneus debet inſtitui per ſuperiorē. xvj.
q. vij. decernimus. Cōfirmatio vero ꝓprie fit ḋ ele-
ctione. nam q̄ꝛ ius eſt tranſlatum per electionē nō
eſt neceſſe ꝙ ſuperior cōferat vel inſtituat ſ̄ ꝙ tm̄ cō
firmet electionē iam factā. vt in. c. nihil. ſ̄. de elec.
Inſtitutio vero eſt triplex. proprie autē ſumit̄ ī iu-
re ꝓ tranſlatione iuris nō libera a ſupiore facta q̄n
ſcȝ preſentatus per patronū inſtituit̄. nam ibi trāſ-
fert̄ ius plenum cū patronus nullū ius ſpūale trāſ
tulerit ſed eſt illa tranſlatio non libera. q̄ꝛ ſuperior
velit nolit tenet̄ illud ius ꝯferre in p̄ſ̄tatū ex quo ē
idoneus. ⁊ in hoc inſtitutio differt a collatiōe. quia
collatio proprie ē iuris tranſlatio libera q̄ꝛ habens
collationē beneficij nō tenet̄ cōferre iſti vel illi ſed
libere cui vult dūmō ſit idone⁹. vt in. c. relatū. ſ̄. de
p̄ben. iō ius inſtituendi ⁊ ꝯfirmādi tranſit ī capl̄m
ſede vacante. vt in. c. j. de inſti. li. vj. ⁊ in. c. cū olim.
de maio. ⁊ obe. ſed ius libere cōferendi nō tranſit ī
capl̄m ſi collatio ſpectabat ad ſolum ep̄m. vt in. c.
vno. ne ſe. va. li. vj. q̄nꝗ inſtitutio capitur ꝓ collati
one libera. ad hoc. c. ſ̄. proxi. q̄nꝗ vero capit̄ ꝓ iſti
tutione auctorizabili que fit quo ad curā ꝑplixm̄. vt
ſi collatio bn̄ficij ſpectat ad inferiorē ꝓ cura ꝑpli nō
exempti recurrit̄ ad ep̄m. vt i. c. vno. de capel. mo.
li. vj. q̄nꝗ inſtitutio capit̄ ꝓ inductione in poſſeſſio
nē ⁊ iſta ꝑtinet ad archidiaconū de iure cōi. nam
poſt tranſlatum ius in beneficiato archidiacon⁹ hȝ
inducere illū in poſſeſſionē corporalē. vt in. c. ad h̄
⁊. c. vt noſtruȝ. de offi. archi. Quid autē ſi collatio
patet ex predictis ⁊ idem patet in quo differt ab in-
ſtitutione. Inueſtitura aūt q̄nꝗ vt dicit glo. ſumit̄
ꝓ inſtitutione corporali. q̄nꝗ ꝓ collatione. Sȝ ad-
uerte latius q̄nꝗ prius nulla p̄cedēte collatione fit
inueſtitura q̄ꝛ dicit ſupior capiēdo forte anuluȝ vel
biretū inueſtio te de tali bn̄ficio ⁊ tunc talis inueſti
tura idem ē ꝓprie qḋ collatio q̄ꝛ ſatis oparet̄ q̄ trāſ
fert iuſi inueſtituȝ. vt no. Jo. an. i. c. ex tranſmiſſa
de elec. q̄nꝗ prius p̄ceſſit collatio vel inſtitutio ſeu
ꝯfirmatio ⁊ ſubſequit̄ inueſtitura. puta ꝑ anulū bi
retū vel quid ſimile ⁊ tunc ſi fit in abſentia rei de q̄
inueſtitura eſt. tunc illa inueſtitura eſt quaſi con-
firmatio iuris p̄cedentis ⁊ relinquere quaſi benefi
ciū in ſuis manib⁹. nā videt̄ ſupior q̄ȝtū in eo ē illō
bn̄ficiū inueſtitū transferre. vn̄ poterit app̄rehēde-
re poſſeſſionē ꝓpria auctē ſ̄ ꝑ h̄ nō transfert̄ poſſeſ
ſio corpalis q̄ꝛ requirit̄ in app̄rehenſiōe ip̄m corpuſ
niſi aliud habeat ꝯſuetudo. iuxta ea q̄ habent̄ i. c.
ij. de ꝯſue. ⁊ ꝑ Inno. in. c. in l̄ris. ḋ reſti. ſpo. ſ̄ ſi fit
in p̄ſ̄tia bn̄ficij ⁊ nullus alius ē in poſſeſſione illi⁹
tūc ꝑ inueſtiturā transfert̄ poſſeſſio corporalis. ar.
in. l. ꝙ meo. ff. de acq̄. poſ. ⁊ no. in. d. c. ex trāſmiſſa
⁊ in. d. c. ij. Et ꝑ hoc reducas gl. que vident̄ ꝯtrarie
ad ꝯcordiā. nā quedā dicūt ꝙ ꝑ inueſtiturā transfer
tur poſſeſſio. q̄dā ꝙ nō. ⁊ habes ꝓpriū ſignificatuȝ
hoꝝ verborū. ¶ In glo. in fi. ſ̄ ꝯ hāc glo. facit tex.

in.c.j.ſ.e.vbi fuit ꝓhibitū in concilio generali ne
plures ſuſcipiant ꝙ̄ ſuſtentari poſſint ex redditib⁹
eccleſie. Et ideo dicit hic Goſ. ꝙ poterūt iſti recipe-
re vltra facultatem quādo poterunt ſuſtentari ſal-
tem partius viuendo. ſecus ſi cogeret mendicare
qḋ ſatis placet. ⁊ vide qḋ dixi in.c.dilectus. el.j.ſ.
de pben. vbi tetigi. Numquid capitulū poſſit reci-
pere multitudinē vltra numeruꝫ pbendaꝝ. ⁊ i mo
nialibus vide qḋ hodie eſt decretū. in. c. vnico de
ſtatu.regu.li.vj. ⁊ intellige iſtam glo. ⁊ tex. in eccle-
ſia vbi nō eſt numerus determinatus canonicorū
ſed fiunt poſitiones de redditibus ſm numerū ca-
nonicorū. alias vbi eēt numerus nō hꝫ locū receptio
defectus facultatum. qꝛ anteꝙ̄ numer⁹ reſtringat
debet numerus adimpleri. vt in.c.ij.ſ.eo.

a **P decorem.** Cum in eccleſijs oportet extrane-
os inſtitui nō debēt inſtitui clerici certe ori
ginis tm̄ ſ; vndecūꝙ̄ ſint dum tm̄ ſint idonei. Pri-
mo ponit exceſſum patriarche. ſcḋo illū corrigi mā
dat ⁊ nō parēti cōminat. ſecūda ibi. quo circa. No
ta ꝙ collatio bn̄ficiorū nō eſt oīno in mera poteſta-
te ſupioris. nam de ea diſtribuere dꝫ ſicut bon⁹ pa
terfamilias nō habēdo apud ſe acceptionē pſonaꝝ
licet ergo valeat collatio aliter facta ſuperioꝛ tm̄ pec
cat qui nō habet apud ſe iudiciū rōnis. facit.c.gra-
ue.ſ.ḋ pben. ⁊ ſic limita ea que habent in.c.relatū
ſ.de pben. No. ſecūdo ibi. maxime in maiori. ꝙ
in eccleſia cathedrali debēt inſtitui idoneiores cle-
rici ꝙ̄ in alijs. quoniā habent multa ardua explica
re cum epis ⁊ faciunt vnū corpus cuꝫ eis. in.c. no-
uit. ⁊ in.c.quanto.j.de his que fi.a pla. Et nota
ꝙ pōt appellari ecclia cathedralis ecclia maioꝛ. vnō
licet inter eccleſias nō poſſit dici maioritas cū vni-
ca ſit ecclia habens diuerſa mēbra. xxiiij.q.j. loquit
tm̄ reſpectu maioris pemīnētie pōt vna dici maioꝛ.
Nota tertio ꝙ clerici forenſes reſidentes in cer-
ta eccleſia vel dioceſi tenent obedire dioceſano. nā
rōne domicilij ſortiunt forū eius. ad hoc.c.fi.ſ. de
fo.cōpe. Ultimo no. ꝙ de⁹ nō habet hoīes alicu
ius nationis chariores ſ; in omni natione q̄ fac iu-
ſticiā eſt ei acceptus. aliqua vtilia nō pñt colligi ex
tex. qꝛ ſatis eſt clarus. In gl. ſup. ꝟ. hereditario
ibi nō fiat iure ſucceſſionis. ſ; ꝯ h facit iſte tex. nam
h veneti habebāt collationē a pt̄riarcha ⁊ ſic non iu
re ſucceſſionis ⁊ nihilomin⁹ h reprobat h. Go. in-
ſtituendo ſp̄ hoīes certe natiōis videt ꝙ illa benefi
cia ſint quodāmodo debita illi nationi vñ videtur
collatio nō libera. Ex q̄ infero ꝙ certū bn̄ficiū nō dꝫ
ſp̄ ꝯferri hoībus alicui⁹ cognationis ne tale bn̄ficiū
videat debitū illi cognationi vñ videt collatio nō li
bera. ⁊ ꝓ hoc bn̄ facit tex. in.c.venerabilē. de elec.
in fi. In gl. in. ꝟ. vndecūꝙ̄. ibi oēs erāt extranei.
⁊ h iō. qꝛ ecclia ꝯſtantinopolitana tūc de nouo fuit
ꝯuerſa ad fidē vñ nō erant ibi clerici inde geniti ſed
oportebat aſſumere extraneos. In ea. glo. ibi lo
cus nō ob. nō bn̄ gl. qꝛ extne⁹ licite pōt inſtitui i bn̄fi
cio dūmō alſ ꝯſtet ḋ ſua idoneitate. credo tm̄ ꝙ vbi
inde geniti eēnt idonei ꝙ nō debēt poſtponi ꝓpter
extraneos. ꝓ q̄ vide tex. no. in.c.nullus inuit⁹. lxj.
di. ⁊ ꝙ̄ꝙ̄ loquat in epis rō tm̄ tex. ē cōis ad alia bn̄
ficia. ⁊ eēt valde honeſtū ⁊ fructuoſum vt q̄ſꝙ̄ i pa-
tria ſua bn̄ficiaret vt ſic vn⁹ non occuparet bn̄ficia
vel ſtipendia alteri⁹ nec daret materia depaupan-
di bn̄ficia ⁊ inducunt facilius ad reſidētiā tales in-
digene ꝙ̄ extranei. Alie gl. ſunt faciles.

c **Cum veniſſent.** Inſtitutōes et cuſtodie
poſſunt de iure ſpāli ad nō epm ptinere et
pēdēte lite cū dioceſano defendit in poſſeſſione. h.
d. vel ſic. Si poſſidet ius inſtituendi is ad quem de
iure cōmuni nō ſpectat pendente iudicio ꝓprietatis
in poſſeſſione defendit. Diuidit in tres ptes. In p̄
ma ponit allegatio pro archiepo. In ſecūda allega
tio pro archidiacono ibi. inter alia. In tertia inter-
locutio ⁊ ſub certa forma diffinitiue commiſſio. ibi
nos igitur. Nota primo ar. op. ex tex. ⁊ quaſi ex
preſſum ꝙ inſtitutio pſonarum inſtituendarum in
beneficijs ⁊ cuſtodia bn̄ficiorum vacantium de iu-
re cōmuni pertinent ad epm loci. ꝓ hoc. xvj. q. vij.
omnes baſilice. ⁊ vide glo. in.c. ꝙ̄ꝙ̄. de elec. lib. vj.
⁊ c. cum ex iniuncto. in fi. j. de hereti. Nota ſecū
do ibi. quā de cōſue. ⁊ c. ꝙ cōſuetudo pōt cōcurrere
cū iure cōmuni ⁊ illud reddere fortius ⁊ ſic conſue-
tudo diſponēs id qḋ ius cōe videt aliquid addere
ꝯcor. c. ſopite. j. de cenſib⁹. ⁊ facit ad materiā. c.j. de
ꝯſti. li. vj. Nota tertio epm cū cōſenſu ſui capitu-
li poſſe cōcedere inferiori dignitati iura ptinentia
ad dignitatē ſuā. Et nota ꝙ cōceſſio ſemel facta per
vnum epm cum conſenſu capituli non poteſt reuo
cari p ſucceſſorem. Nota quarto ar. opti. ex tex.
ꝙ archidiaconus de iure cōmuni nō habet cuſtodi
am eccliarum vacantium. Item nota ꝙ ꝟba ge-
neralia prolata ad cōplacentiam alicuius nō indu-
cunt obligationem ſeu diſpoſitionem. ad hoc quo
tidie allegatur iſte tex. licet enim generaliter iſte ar
chidiaconus dixerit ꝙ de oībus redditib⁹ faceret
ad placitum ſuum. nō tamē per hoc fuit obligatus
vt illas libertates dimitteret ad votum epi. ⁊ fac qꝛ
verbum placet importat arbitriū boni viri. l. thais
§. ſororem. ff. de fideicōmiſ. liber. Nota ibi. nos
igitur interlocuti fuimus ꝙ ſententia poſſeſſionis
dicitur interlocutoria. glo. in.c.fi. de iudi. ⁊ in.c. cū
ad ſedem. de reſti. ſpoli. dicit ꝙ eſt diffinitiua. gl. in
c. conſultationibus. ſ. de of. dele. dicit ꝙ eſt quaſi
diffinitiua. Item nota. ibi. vel impediretur ꝙ li-
citum eſt ad redimendum vexationem ſuā vti ver
bis generalibus ad complacentiam illius de cuius
vexatione timetur. Item nota ꝙ licet confeſſio
emanet cum certa qualitate. nihilominus pōt ad-
uerſarius recipere cōfeſſionem quaten⁹ facit ꝓ ſe.
⁊ reijcere q̄litatē q̄ten⁹ fac ꝯ ſe. dūmō ꝯ illā q̄litateꝫ
ſit aliq̄ ſtricta pſūptio. ita notabilit colligit h iuncta
gl. nā archieps hic fatebat ꝯfeſſionē fuiſſe factaꝫ p
pdeceſſorē. ſ; dicebat eā fuiſſe perſonalē. ⁊ ſtatur cō
feſſioni archiepi reſpectu ꝯfeſſiōis. ſed quaten⁹ dic
ꝙ fuit pſonalis incūbit ſibi on⁹ ꝓbādi. qꝛ ex lōgeua
⁊ ꝯtinuata poſſeſſiōe archidiaconoꝝ erat pſūptio
ꝙ eēt realis. ⁊ ſic pſumebat ꝯ q̄litatē adiectā ꝯfeſſi-
oni archiepi. ⁊ optie facit iſte tex. ad no. p Bar. i. l.

aurelius.in.§.Itē queſiit.ff.de liber.lega.vbi dicit
ꝙ ſi ꝯfiteor me occidiſſe ſemproniū ad defenſionē
meam pōt aduerſarius capere ꝯfeſſionem ꝯ me re
ſpectu occiſionis.ꝛ repellere quatenꝰ ē ꝑ ſe reſpe-
ctu defenſionis.qꝛ p̄ſumptio ē ꝯ occidentem p̄ma
fronte cū ſit actus a iure dānatus.ꝛ iō incūbit mi-
hi onus ꝓbandi ꝙ ad defenſionē feci.ꝛ h̄ bene no.
nam regulariter nō pōt quis recipe ptē cōfeſſiōis
ꝑ ſe.ꝛ ptem reijcere.ex quo ꝯfeſſio emanat ſub cer
ta qualitate ꝛ cōtinet vnū factum.vt nof.in.c.j.de
cōfeſ.li.vj.ꝛ in.d.§.item queſiit.ꝛ in.l.ſiquidem.ō
excep.dixi in.c.bone.ij.de poſtu.p̄la. ¶ Alterius
no.ꝙ poſſeſſio ꝯ ius iuuata vera p̄ſumptiōe alicu-
ius tituli.licet clare nō ꝯſtet de claritate tituli ſuffic̄
ad repellendū proprietariū illius iuris.niſi clare ꝓ
bet ōfectū tituli p̄ſumpti.ꝛ ē i h̄ ſiſte tex.no.limitās
multū.c.cū pſone.de priuile.lib.vj.qō ſic declaro.
nam ius cōe hic faciebat ꝯ archidiaconū ꝛ ꝑ archi-
ep̄o erat poſſeſſio ꝛ eius titulus p̄ſumptꝰ.qꝛ clare
nō cōſtabat ꝙ cōceſſio fuiſſet facta archidiaconatui
realiter.ſ; ꝑpter p̄ſumptionē q̄ erat ꝓ eo.qꝛ conſta
bat de cōceſſione ꝑ ꝯfeſſionē archiepi p̄ſumebatur
ꝙ eēt cōceſſio realis ex lōgeua ꝛ cōtinuata poſſeſſi-
one iuuata hac p̄ſumptione ſufficit ad repellendū
archiep̄m.niſi archiep̄s ꝓbauerit defectū tituli.al̄s
aūt regulariter poſſeſſio ſola nō prodeſt ꝯ ꝓprieta
riū in iudicio ꝓprietatis.vt ꝓbat̄ in.c.cū eccl̄ia ſu-
trina.de cau.poſ.ꝛ ꝓprie. ¶ Nota ibi abiuraſſe iū
cto ſi.vbi ꝑ iuramentū vel rōne iuramenti imponi
tur ſilentiū archidiacono.ar.oppi.ꝙ ex iuramēto
pōt agi ꝛ excipi ꝯ iurantē vt cōpellat̄ ad ipſiꝰ obſer
uantiam. Et inducit̄ hec littera ad q̄ōnem.nūquid
ex iuramento extraiudiciali det̄ actio vel officio i-
plorando.de quo.j.latius dicā. ¶ No.ibi.vl̄ ad pe
titionē.ꝛc̄.ꝙ eccl̄ia poteſt petere vt vnicuiqꝫ digni-
tati inferiori in ea exiſtenti ſeruet̄ ius ſuū integrū.
etiā ſi exiſtens in illa dignitate aliquo impedimēto
agere nō poſſit.ꝛ ē i hoc bo.tex.vt nō ſolū ep̄s age-
re poſſit ꝓ eccleſijs ſibi ſubiectis.vt i.c.fi.de ſucceſ.
ab inteſta.ſ; quelibet eccl̄ia pōt agere ꝓ iuribus di-
gnitatū ꝛ beneficiorū ſuoꝝ in ipſa eccleſia.qꝛ inter-
eſt eccleſie vt mēbra ipſius in ſua integritate conſer
uentur. ¶ Itē no.ibi.ꝛ ꝑ noſmetipos.ꝛ tene men-
ti hunc tex.ꝙ ſuperior ex officio ſuo etiā nō implo-
ratꝰ pōt cōſulere eccleſijs maxime q̄n rectores eaꝝ
ex aliquo impedimēto nō pn̄t agere.ꝛ notabiliter
facit iſte tex.ꝙ ſuperior pōt indulgere reſtitutionē
in integrū eccleſie nō petenti.ſic etiā in minori in.l.
iij.§.hoc autē iudicium.ff.de dam.infec.vbi no.ꝑ
Bar.ꝛ alios ꝙ iudex pōt ex officio cōcedere reſtitu
tionē in integrū minori.ꝛ aliter ex officio ſuo ſibi
ꝯſulere.ꝛ hoc rōne publice vtilitatis.ſic limita no.
ꝑ Inno.in.c.ad nr̄am.de iureiur.ꝛ in.c.q̄m.vt lit.
nō cōte. ¶ In glo.j.ibi.ſi in plebibꝰ.illud.c.facit ꝙ
cuſtodia eccleſiarū vacantiū pertinet ad archidia
conū.ꝛ ad hoc.c.gl.nihil infra r̄ndet.ſ; dūtaxat exa
minat articulū inſtitutionis in quo videt̄ habere
bonum intellectū.ſed nō explicat. Sed cōclude ve
ritatē ſic ꝙ collatoria inſtitutio tituli ꝑtinet de iure
cōi ad archiep̄m.vnde in tota ſua dioceſi habet in-
tentionē de iure cōi fundatā.ꝛ vltra iura allegata
in glo.vide tex.in.c.cū ex iniūcto.in fi.de here.vbi
dicit tex.ꝙ tam inſtitutio q̄ꝫ deſtitutio de iure cōi ꝑ-
tinet ad ep̄m.vn̄ ſi in aliqua iuris pte reperit̄ inſti-
tutionē ſeu collationē ꝑtinere ad inferiorē itellige
de iure ſpeciali.puta ex priuilegio vel p̄ſcriptione
ꝛ ſic intellige.c.ſc.ꝛ vide bonā glo.in.c.q̄ꝫq̄ꝫ.ō elec.
li.vj.ꝛ qō no.Io.an.in regula qō ob grām.de re-
gu.iur.in mercu.ꝛ idē dicit in cōfirmatione electio
nis facte ad dignitātē inferiorum.habet eni ep̄s de
iure cōi ius ꝯfirmandi etiā ſi electio ſit facta de ab-
bate.vide tex.iuncta glo.xviij.q.ij.in.c.j.ꝛ idē dic
de electionibus ep̄oꝝ reſpectu archiepi.ō.de elec.
in.c.nihil.ꝛ vide qō legit̄ ꝛ no.in.c.cupientes.e.ti.
li.vj. Et cuſtodiā eccleſiaꝝ vacantiū ſequit̄ ius cō
ferendi.vnde tene hanc regulam ꝙ qui habet ius
inſtituendi ſeu cōferendi habet cuſtodiā illiꝰ eccl̄ie
vacantis.vt eſt glo.no.cōmuniter approbata in.c.
cū vos.de offi.ordi.quā ſemp notabis.vnde cū de
iure cōmuni inſtitutio ꝑtineat ad archiep̄m.idem
poteſt dici de cuſtodia. Notabis tamē ꝙ p̄ſcriptio
inſtitutionis extendit ſe ad cuſtodiā.qꝛ acceſſoriū
ſequitur principale.vt in regula acceſſoriū.li.vj.ꝛ
de hac cuſtodia vide qō plene dixi i.c.bone.de ap-
pel.ſed iſtitutio corporalis quatenus eſt executio i
ſtitutionis facte de iure cōi ꝑtinet ad archidiaconū
ꝛ ita loquūt̄ iura allegata in glo. ¶ In glo.in v̄bo
donec ꝓbatū ibi archiep̄s ꝯfeſſus fuit.no.bn̄ gl.ꝓ
his que dixi ſuper tex.ꝙ confeſſio cum certa quali-
tate facta preiudicat confitenti reſpectu ſubſtantie
confeſſionis.nec poteſt ſe fundare ſuper qualitate
ſi contra illam inſtat p̄ſumptio.qō declara.vt.ō.di
xi in notabilibus. ¶ In ea.glo.ibi.ſed tranſactio.
hec differentia inter pactum ꝛ tranſactionem iure
nō probat̄. Sed nota theoricā glo.que ſequitur in
ver.hoc tamē.vſqꝫ ad fi.ad cōiecturandū verū con
feſſio fuerit realis.an perſonalis.ꝛ vide plene per
Bar.in.l.pater filie.ff.de ſerui.lega. Raro tamen
oritur de hoc dubitatio cum in cōceſſione ſoleat h̄
exprimi.habes tamē ex glo.ꝛ ex tex.ꝙ in dubio re-
currendum eſt ad varias ꝯiecturas.ꝛ ſm̄ ꝙ vrgent
dicemus eam fuiſſe realē aut pſonalem. ¶ In glo.
in verbo abiuraſſe.ibi tangit rem familiarem.no.
bene hanc ſolutionē ꝛ ſequentem.ꝛ nō tradas vn-
q̄ꝫ obliuioni.nam ſatis hoc probat̄ hic iuncto text.
ꝙ iuramentum preſtitū ꝑ prelatū ſup iuribus eccle
ſie valet ꝛ tenet quatenus p̄iudicat ipſi prelato ſed
nō quatenus p̄iudicat eccl̄ie.nā hec abiuratio iſto-
rū iuriū facta per archidiaconū preiudicat pſone
abiurantis.qꝛ imponitur ſibi ſilentiū.ita ꝙ nō po-
tuit amplius vti his iuribus ſ; nō p̄iudicat dignita
ti archidiaconatus.qꝛ vt dicit tex.ꝙ ad petionē ec-
cleſie vel ex iudicis officio mero cōſulet̄ dignitati
archidiaconatꝰ.ꝛ dic ꝙ cōſulet̄ deputādo aliquē q̄
noīe dignitatꝭ exerceat hec iura illo archidiacono
abiurante excluſo. Poſti.tn̄ ꝛ Abb.aliter hic ſenti-
unt.videntur eni in effectu hanc diſtinctionē facē
ꝙ aut p̄latꝰ indebite alienauit iura eccleſie ſine iu-
ramento.ꝛ tūc pōt ipſemet venire ꝯ.ꝛ illa iura noīe
eccl̄ie repetere.vt in.c.ſiquis p̄ſbyteroꝝ.de rebus

eccl'. nõ alie. aut alienauit cũ iuramẽto. ⁊ tũc ſi in in
ſtitutione ſua iurauit nõ alienare primũ iuramẽtũ
ꝑiudicat ſecũdo. vñ põt ꝯuenire nõ obſtante ſecun
do iuramẽto. vt in. c. intellecto. de iureiu. aut non
iurauit prius nõ alienare. ⁊ tũc iuramentũ ſtringit
eum ad nõ ꝯueniendũ dũmodo poſſit per aliũ ec-
cleſie cõſuli. ⁊ hoc caſu intelligũt iſtũ tex. ſ; ſi nõ põt
ꝑ alium cõſuli tũc poterit ꝯuenire ne iuramentum
ſuũ ꝑiudicet eccleſie. Sed certe hec dicta non ſunt
vſquequaq; vera. ⁊ primo vide gl. no. in cõtrarium
in. c. j. de in integ. reſti. que dicit ꝙ ſi prelatus in cõ
tractu iurauit nõ ꝯuenire nec petere reſtitutionẽ
in integrũ ꝙ nihilominꝰ ſi eſt eccleſia leſa poteſt iu-
ramento nõ obſtante petere reſtitutionẽ in integꝝ
Et nota ſemꝑ illã glo. ꝓbat rõne. nam anteq; ꝑlatꝰ
ſit adminiſtrator eccleſie nõ poteſt ꝑ ſuũ iuramẽtũ
vinculare ſe ⁊ obligare ad nõ adminiſtrandũ. naz
quẽadmodũ ñ põt ſpõte a ſe abdicare titulũ ꝑlatu-
re vt in. c. qd i dubijs. ⁊. c. veniens. de renũci. ⁊. l. le
gatus. ff. de off. ꝓſi. ita nõ põt titulo remanente ob
ligare ſe ad fideliter nõ adminiſtrandũ iura ecclie.
⁊ pro hoc videt' tex. in. c. ꝑuenit. de iureiur. vbi ſm
vnã lec. probat' ꝙ iuramentũ nõ ſtringit ꝑlatũ quo
minus poſſit repetere bona ecclie. vñ do. An. h̃ ſe-
quendo mentẽ glo. facit hanc diſtinctionẽ. ꝙ aut ꝑ
iudiciũ ꝑlati eſt ſepabile a ꝑiudicio eccleſie. ⁊ tunc
valet iuramentũ quatenus ꝑiudicat ꝑlato. ſ; ſi ꝑiu-
dicium ẽ inſepabile. q: nõ põt ꝑiudicare ꝑlato quo
minus etiã ꝑiudicet ecclie. tũc iuramentũ nõ ẽ obli
gatoriũ. vnde ad ꝓpoſitũ cũ iura de quibus hic in
tex. cõcernãt quandã honorificẽtiam ipius prelati
iuramentũ ꝑiudicat prelato ſed nõ dignitati. vt di-
xi. ſed ſi tunc eẽt ꝑſtitum ſuꝑ re ecclie corporali tũc
nõ valeret iuramentũ. q: nõ põt priuari tali re quo
minus dãnũ etiã inferat' ecclie. Aduerte. nã h̃ exẽ-
plum ita generale nõ placet qñ ſuper re corporali
poteſt inferri ꝑiudicium dũtaxat prelato. vtputa ſi
res pertinebãt ad menſam ſuã tñ. naz valebat ab-
iuratio ſua in vita ſua. ſed nõ fiet ꝑiudicium digni-
tati poſt eius mortẽ. vide tex. opti. in vſi. feu. colla.
x. de caplis cor. c. j. vbi dicit' ꝙ ſi prelatus habebat
feudũ pertinens ad menſã ſuã. ⁊ cõmiſit felloniã.
i. delictũ ꝯ dñm. tũc aufert' ſibi feudũ in vita ſua. ſ;
ꝑiudiciũ nõ fit dignitati ꝙ poſt mortẽ ſuaz redibit
ad eccleſiam. idẽ no. in. c. veniẽs. de tranſac. naz ſi
prelatus trãſigit ⁊ ledit' in bonis ꝑtinentibꝰ ad mẽ-
ſam ſuam ꝑiudicat ſibi tranſactio in vita ſua. ſed ſi
nõ poſſet onera ecclie ſuſtinere ꝓpter diminutiõez
redditũũ tũc poterit ꝯuenire noĩe eccleſie. ita nota
biliter dicit hoſti. in. d. c. veniens. Ad ꝓpoſituz ẽ
ꝯclude ꝙ vbicunq; ꝑiudiciũ prelati eſt ſepabile a ꝑ-
iudicio ecclie iuramentũ ꝑ eum ꝑſtitũ ſibi nocebit.
ſed nõ eccleſie. ſecus vbi ꝑiudiciũ non eſt ſepabile.
puta q: oĩa bona ſũt cõia. ⁊ ipe ꝯhendo in illis iura
uit in dãnum eccleſie. nam tale iuramẽtũ nõ valet.
vt in. d. c. ꝑuenit. cum ſi. Et ad predicta vide bonaz
glo. in cle. vnica. de in integ. reſti. q̃ dicit nunquid
caplm debeat reſtitui ſi ledit'. ⁊ qd in pſonis illiꝰ ca-
pituli. ¶ In ca. glo. ibi tria nota. ⁊c. gl. hic colligit
tria no. in principio. ⁊ quartum in fi. glo. Primum
eſt ꝙ factũ prelati nõ preiudicat eccleſie. ſed h̃ nõ ẽ
notabile. imo iura in hoc ſũt clara. vt. xij. q. ij. ſine
exceptione. vt in. d. c. ꝑuenit. cũ multis ſi. Scõm
notabile ꝙ iuramentũ ꝑlati valet in dãnuz eccleſie
ſed hoc notabile nõ colligit' hic. ſ; potiꝰ ꝯriũ. iõ de-
clara vt ſupra dixi. Tertio no. ꝙ eccleſia põt agere
ſine prelato ⁊ hoc notabile põt colligi ex tex. dupl'r
Primo ꝙ eccleſia eboracenſis aget ſuper his iuri-
bus excluſo archidiacono. Secũdo põt intelligi ꝙ
aget ꝯ archiepm. ⁊ ſic ſine ipſo archiepo q̃ eſt ꝑlatꝰ
ecclie. ſed quatenus intelligit' primo modo dixit iõ
ꝙ hic agit ſine archidiacono. q: reddidit ſe idignuz
ꝑ iuramẽtũ. quatenus intelligit' ſcdo mõ dicẽduz
eſt ꝙ ex quo lis eſt inter caplm ⁊ ꝑlatum nõ poteſt
intercedere ꝯſenſus prelati. q: nunq; ꝯſenſiſſet cõ-
tra ſe. Et de materia dic vt not. in. c. edoceri. de re-
ſcrip. ⁊ in. c. ſignificauit. de appel. ¶ Ultimo gl. col
ligit ꝙ agenti interdicto vti poſſidetis. nõ obſtat ex
ceptio abiurationis. ⁊ ꝓ hoc facit ꝙ interdictuz vti
poſſidetis eſt poſſeſſoriũ. vt in. c. licet. de proba. vñ
is optinet qui ꝓbat ſe poſſediſſe tpe litis cõte. vt in
ſti. de interdic. in. §. hodie. ideo exceptio abiuratio
nis cum cõcernat ius ꝓprietatis nõ obſtat interdi-
cto poſſeſſorio. q: nihil cõmune habet proprietas
cum poſſeſſione. l. naturaliter. §. nihil cõmune. ff. d
acqui. poſ. Et ſi diceremus cõtrarium ſequeret' ꝙ
dominus rei poſ. propria auctoritate poſſet turba
re. qd ẽ cõtra. l. ſi quis. C. vnde vi. ⁊. xvj. q. vj. pla-
cuit. nam hoc notabile nõ eſt verũ in ſe. Sz aduer-
te q: ex littera poſſet colligi cõtrarium. nam hic pa
pa ꝓnunciauit archidiaconũ tuendũ in poſſeſſiõe
donec fuerit ꝓbatũ ipſum abiuraſſe. ⁊c. ẽ exceptio
abiurationis obſtitit archidiacono. ⁊ videt' ſentire
glo. ꝙ hic fuit actũ interdicto vti poſſidetis. Sz cõ-
tra hoc facit qd ꝑdixi. q: nõ debuit admitti exceptõ
abiurationis. Item q: debuiſſet papa ferre diffini
tiuã ſuꝑ poſſeſſorio. nam vbi agitur nudo poſſeſſo
rio ferenda ẽ diffinitiua. vt in. c. ſi. de iudi. ⁊ ibi ple
ne dixi. vt in. c. licet preallc. Ad eu huius ꝯriũ ⁊ ali-
orũ que poſſent formari. Inn. hic ⁊ multi alij doc.
multum inſiſtunt. ponẽdo varias lecturas ad tex.
ſed breuiſſime collige quattuor lecturas. Prima ꝙ
hic fuit actũ interdicto vti poſſidetis ex parte archi
diaconi. Et ad tex. dum dicit donec ꝓbatũ fuit. ⁊c.
rñdent quidam vt refert Inno. ꝙ debet intelligi d
ꝓbatione fienda in iudicio proprietatis poſtmodũ
inchoando. ⁊ ſic non fuerat admiſſa in hoc iudicio
poſſeſſorio exceptio abiurationis. ſed reſeruat' i iu
dicio proprietatis. iſte intellectus licet ſit verus in
ſe. tñ nõ ꝯſonat l'e. q: dictio donec eſt ꝯtinuatiua.
Itẽ clarius probatur ꝑ verbuz interlocuti fuerimꝰ
q: ſi fuiſſet lata diffinitiua. fuiſſet actũ tñ poſſeſſo-
rio. Itẽ archieps in ꝑncipio primo ꝓpoſuit ⁊ dixit
ꝙ de iure cõi ⁊ generali ꝯſuetudine illa iura ꝑtine-
bãt ad eum. ideo nõ fuit actum hic poſſeſſorio tñ.
quapropter hec lec. nõ placet. Secũda lec. ẽ ꝙ ar-
chieps hic fuit actor agendo ꝯfeſſoria vel negato-
ria ſuꝑ iſtis iuribus. ꝓponẽdo ſcz ꝙ hec iura ꝑtine
bãt ad eum. ⁊ ſic petebat ꝓnunciari. Archi. ſe deffẽ-
debat ⁊ qm iudici ꝯſtitit de poſſeſ. archi. ꝓnũciauit

interloquēdo cū tuendū in poſſeſſione donec. ꝛc.
nam oīa que accidūt poſt litē cōteſta. maxime perti
nent ad officiū iudicis. l. ediles. §. ītē ſciendū. ff. ď
edil. edic. ꝛ in. c. ſignificante. de app. ꝛ hec lectura ē
ſatis bona. ꝛ ꝑ ea facit ꝙ ꝓcuratores archiepī pri-
mo propoſuerūt. ꝛ ſm hāc lecturā nō colligit̃ iſtud
vltimū notabile glo. Sed no. ex hac lec. ꝙ licet ſit
actū tm̄ petitorio. nihilominus ſi in ꝓceſſu negocij
cōſtat iudici reū eē in poſſeſſione. poteſt ex officio
ſuo ꝓnūciare illū i ea tuendū vſqꝫ ad exitū dicte cāe
Tertia lectura ꝙ h̄ fuit actū petitorio ꝛ poſſeſſorio
vnde obſtitit exceptio abiurationis reſpectu ꝓprie-
tatis. Et ſm hūc intellectum no. ſemꝑ ex iſto tex. ꝙ
vbi agit̃ ſimul petitorio ꝛ poſſeſſorio. ꝛ primo ꝯſtat
de poſſeſſione pōt iudex ꝓnūciare ſuꝑ poſſeſſorio
dilato iudicio ſuꝑ ꝓprietate. ar. in. c. cū dilectus.
de cōſue. Et hoc ſingulariter limitat. c. cū dilectus
de cau. poſ. ꝛ ꝓprie. vbi dicit̃ ꝙ vna ſnīa debet ter-
minari. nam illud ꝓcedit niſi prius ꝯſtet de poſſeſ-
ſorio. Aliud etiā notabis ꝙ vbi pri⁹ ꝓnunciat̃ ſuꝑ
poſſeſſorio ſnīa dicit̃ interlocutoria. ꝛ ſic nō eſt ne-
ceſſe ſeruare ſolēnitates diffinitiue. nam cū ſenten
tia ferenda ſuꝑ petitorio abſorbeat ſniam ſuꝑ poſ-
ſeſſorio. vt in. d. c. cū dilectus. nō pōt dici ſententia
illa diffinitiua cū nō diffiniat totam cām. ad h̄ glo.
no. in de. j. de ſequeſ. poſ. ꝛ fruc. Ultima lec. ꝙ h̄
partes ſimplicit̃ iuerūt ad papā. ꝛ nulla actiōe ꝓpo
ſita ſimpliciter ꝓpoſuerūt pape. ꝛ qꝛ pape pri⁹ con
ſtitit de poſſeſſione ſuꝑ ea ꝓnunciauit. nam coram
papa nō eſt neceſſe ſeruare oīa ſolennia iudicij. vt
no. in. c. vnico. de li. cōte. ꝛ ꝑ hoc habet̃ clariſſime i-
tellect⁹ huius. c. qui ſolet difficilis reputari. Ul-
timo ꝯtra ꝑdicta ꝛ cōtra tex. oppo. videt̃ enim ꝙ ex
alio nō debuit admitti archieps adducendo iura-
mētum archidiaconi. qꝛ h̄ iuramētū fuit extraiudi
ciale. ergo ex eo nō potuit cōpetere actio. vt in. l. ſi
quis ꝓ eo. ff. ď fideiuſ. vbi videt̃ colligi ꝙ etiam na-
turalis obligatio nō orit̃ ex tali iuramēto. nam fide
iuſſor nō potuit ibi accedere. ergo naturalis nō fu-
it orta cū fideiuſſor poſſit accedere naturali obliga-
tioni. So. vt clare intelligas hāc mām maxime tu
canoniſta ſciēdū ꝙ quoddā ē iuramentū litis deci-
ſoriū. qđ ſcꝫ preſtatur in lite in ſupplementū ꝓbati-
onis. ꝛ ex tali iuramēto ſm vtrūqꝫ ius dat̃ actio. l.
actori. C. de iureiu. ꝛ. l. ſi duo. ff. e. ti. Quoddam ē
ē iuramentū ꝯfirmatoriū qđ cōfirmat ꝯtractum alẜ in
hibitum. vt in caſu. c. ij. de pac. li. vj. vel quādo eti-
am ꝑſtat̃ ſuꝑ cōtractu alẜ a iure ꝑmiſſo. ꝛ tunc non
agit̃ proprie ex iuramento. ſ; ex actione ex cōtractu
ſed iuramentū opat̃ notabilē effectū. qꝛ inter cete-
ra accumulat forum foro. nam ſi preſtat̃ int̃ laicos
poteſt laicus ſuꝑ illo ꝯtractu nedū in foro ſeculari
ſed etiā in eccleſiaſtico rōne iuramēti cōueniri. tex.
eſt notabilis in. c. cū. C. laicus. de fo. ꝯpe. li. vj. vn
de iuramentū hoc caſu nō mutat forū. ſed accumu
lat forū eccliaſticum foro ſeculari. ita ꝙ eſt in optio-
ne actoris coram quo velit agere. Et ex hoc ſumas
bonam cautelam ꝙ in quolibet cōtractu facias pre
ſtari iuramentū. Quoddā ē iuramētū obligatiōis
inductoriū. ꝛ de iſto dubitat̃ vtrū ex eo cōpetat ac-

tio. nam cōmunis opinio legiſtarū eſt ꝙ non cōpe-
tat actio. ꝑ. d. l. ſi quis ꝓ eo. ibi tm̄ Bar. dicit ſecus
de iure canonico. ꝛ voluit ꝙ ſi pactū non ꝑceſſit iu
ramentū ꝙ ex tali iuramēto extraiudiciali nulla ori
tur obligatio etiā naturalis. Exemplū iuro ꝙ ꝓ te
faciā certū quid nullo pacto prius precedēte inter
nos. ſic intellexit illam. l. ſi quis ꝓ eo. ſecus ſi preceſ
ſit pactū nudū. nam ſi ꝑceſſit pactuꝫ orit̃ obligatio
naturalis. ex qua tm̄ de iure ciuili nō agit̃. l. iuregē
tium. ff. de pac. Sed do. An. in. c. cū ꝯtingat. de iu-
reiurā. poſuit notabile dictū qđ ſatis mihi placet.
ꝙ vbi ꝑceſſit obligatio naturalis tunc ex iuramēto
ſubſequēti datur actio etiā de iure ciuili. adduc. l.
vt iuriſiurandi. in prin. ff. de ope. liber. nā ibi liber
tus iurauit ſe preſtare opas dn̄o manumiſſori. ꝛ ex
tali iuramēto extraiudiciali efficaciter fuit obligat⁹
qđ nō ꝯtigit ex alio niſi qꝛ ibi preceſſerat obligatio
naturalis. nam libert⁹ propter beneficium liberta-
tis receptū obligat̃ dn̄o naturaliter. vt in. c. cum in
officijs. de teſta. ꝛ in. l. ſed ꝛ ſi. §. ſcire. de peti. here.
ergo idē dicendū vbicunqꝫ ꝑcedit obligatio natu-
ralis puta nudū pactū. ad idē facit. l. j. ff. de conſti.
pecu. vbi agit̃ ex cōſtituto ꝯiuncta obligatione na
turali ꝑcedente. ergo forti⁹ dꝫ actio cōpetere ex iu-
ramento ſubſequēti. Ad idē adduco. c. per tuas. ꝛ
qđ ibi no. de arbi. vbi agit̃ ex cōpromiſſo iurato. fa
cit. l. penul. C. co. Si aūt nō ꝑceſſit obligatio natu-
ralis. tūc tenet ibi ꝙ datur actio de iure canonico.
ſecus de iure ciuili. Aduerte tm̄ ꝙ Inno. dicit hic ꝛ
in. c. nouit. de iudi. ꝙ ex iuramento extraiudiciali
nō cōpetit actio ciuilis ſ; tm̄ agit̃ officio iudicis rōe
peccati. ꝛ ſic intellexit iſtud. ꝛ. c. nouit. Refert alioſ
tenere ꝯtrium qs ſequit̃ hic Hoſti. nā cū de iure ca-
nonico det̃ actio ex nudo pacto. vt i. c. j. ꝛ. ij. ď pac.
fortius ex iuramēto. ꝛ videt̃ ſentire Io. an. hic ꝛ i
d. c. j. ꝛ facit. xij. q. ij. qcūqꝫ. puto breuit̃ ꝙ ex tali iu
ramēto poſſit agi multis mōis ď iure canōico. Prio
ꝑ viā denūciatiōis. qꝛ peccat nō ſeruādo iuramētū
ꝛ iſte caſus eſt clar⁹. ꝛ ꝓbat̃ in. d. c. nouit. Secūdo
vt manu regia petat̃ obſeruatio iuramēti. nā aūqꝫ
actiones eēnt ꝓdite a iure ciuili deus mandauit iu
ramenta ſeruari. vt in. c. ꝛ ſi xp̄s. de iureiu. quo ꝓ-
ſuppoſito ꝙ ſpecifica actio ciuilis nō cōpetat nihilo-
minus a miniſtro dei pōt peti vt faciat iuramentū
ſeruari. ar. eoꝝ que no. Inno. in. c. que in eccleſiaꝝ
de ꝯſti. Tertio poterit agi ꝑ viā cuiuſdā intimatio-
nis. vt intimet̃ iudici eccleſiaſtico illū ſtare in pecca
to. ꝛ in hac intimatione nō eſt neceſſaria denuncia
tio. iuxta ea que dixi. in. c. j. de iureiu. Quarto pu-
to ꝙ poſſit agi actione ciuili. i. ꝯditione ex lege. pro-
bo ꝑ. l. legitima ꝯuentio. ff. de pac. vbi dicit text. ꝙ
ex omni cōuētione a lege approbata pōt agi. ſed iu
ramētū licitū ē approbatū nedū canonica lege. ſ; eti
am diuina. ergo ex illa pōt agi. facit. l. ad ſtatuas.
ff. de acqui. re. do. ꝛ qđ no. glo. in. c. ſi canonici. de
offi. ordi. li. vj. Et iſte tex. vbi agebat̃ ſm vnū intel-
lectum ex iuramento extraiudiciali. ꝛ credo ꝙ in fo
ro ciuili poſſet h̄ acceptari vt agat̃ ex tali iuramen-
to qm̄ impator ſubmittit ſe canonib⁹ in cōcernenti-
bus aīam. vt in auc. de eccl̃. titul̃. ꝛ in auc. vt deter-

minatus ſit numer⁹ clericoꝝ. ſed de iure canoni-
co ꝑ rõẽs p̄dictas põt agi. ꝗ̃ ꝛ d̃ iure ciuili. Et ꝑ hãc
rõnem dicimus ꝙ ↄcubinat⁹ ſit hodie reprobatus
de iure ciuili. ꝛ ꝙ vſure ſint ꝓhibite q꞉ impator in
talibus vult ſequi canones. Et aduerte. q꞉ licet pri
maria obligatio ex iuramẽto acquirit̃ deo. tamen
vbi iuramẽtum nõ eſt turpe ſecũdaria obligatio ac
quirit̃ parti. ꝓbat̃ q꞉ ps poteſt remittere tale iura-
mẽtum. in. c. ij. de ſpon. ꝛ in. c. j. de iureiurã. ꝗ̃ obli
gatio erat ſibi queſita. q꞉ nemo remittit qd̃ non ha
bet. j. q. vij. in. c. daibertum. ꝛ. l. decẽ. ff. de. v̄. obli.
ꝛ hec notabis.

c Cum ad noſtram. His ad quẽ ſpe-
ctat collatio dignitatũ ſeipm̃ inſtituere nõ
põt. h. d. Primo ponit dictũ. ſcd̃o ipſius rõnem. ibi
q꞉ cum inter. ¶ Nota primo ꝛ tene mẽti ꝙ prelat⁹
inferior ep̃o poteſt habere inſtitutionẽ ſeu collatio
nẽ oĩuꝫ dignitatũ ꝛ p̄bendaꝝ eccl̃ie cathedralis. ꝛ i
tellige de iure ſpeciali. puta ex priuilegio vel ↄſue-
tudine. nam de iure cõmuni hec ptinent ad ep̃m. ꝛ
ſm̃ aliquos cũ ↄſenſu capituli. de quo in. c. p̄ceden
ti. ꝛ in. c. cum eccl̃ia vulterana. ſ̃. de elec. Et no. ex
hoc ꝛ ex tex. ꝙ p̄latus etiã regularis vt erat hic ab-
bas põt habere ius ↄferendi qd̃ ꝓcedit hic ſi intelli
gitur littera ꝙ iſte eſſet abbas regularis. nam quidam
intelligunt ꝙ eſt ſecularis. nã in quibuſdam
locis ſunt quedã dignitates collegiate q̃ vocantur
abbatie. ſ; in hoc nõ refert. q꞉ ẽ ita capax iuris cõfe
rendi p̄laturas regulariũ ſicut ſeculariũ. ꝛ q̃ſq; co-
rum põt p̄ſcribere iura epiſcopalia. vt in. c. cũ olim
ꝛ. c. auditis. de p̄ſcrip. ꝛ in. c. vnico. de capel. mo. li.
vj. cum ſi. ¶ No. ꝙ habẽs ius cõferendi nõ poteſt
ſibiipſi beneficiũ ↄferre. debet eni ẽẽ diſtinctio int̃
agentẽ ꝛ patientẽ. ꝛ facit hec lr̃a dũ dicit ꝙ habens
facultatẽ diſtribuendi certã quãtitatẽ pecunie non
poteſt ſibiipſi diſtribuere. Ex hoc etiã dicim⁹ ꝙ pa
tronus nõ põt p̄ſentare ſeipm̃. in. c. ꝑuenit. de iure
pa. põt tñ p̄ſentare filiũ. vt no. glo. in. c. q꞉. eo. ti. Et
ex illa glo. infert̃ ꝙ habens ius cõferendi. licet non
poſſit ſibiipſi ↄferre. põt tamẽ filio ſuo al's idoneo ꝛ
alijs ſuis ↄſanguineis ↄferre beneficia. nõ tñ debꝫ
moueri affectu carnalitatis. vt in. c. graue. ſ̃. de p̄-
ben. Nõ poſſunt alia vtilia colligi. ſ; tene menti iſta
que ſunt bona. ¶ In glo. ij. ibi cũ inter canonicos
hoc. c. ꝛ p̄cedẽs faciũt in oppoſitũ. q꞉ in eis quis ſu-
ſtinet vicẽ duaꝝ perſonarũ. ergo idẽ videt̃ in caſu
c. noſtri. ſ; de hoc dic vt plene dixi in. c. ex litteris. de
ꝓba. nõ eni poteſt quis i facto ꝓprio diſponere au
ctorizando in cle. ij. de rebus eccle. nõ alie. ꝛ eſſet ꝑ
nicioſum exemplo vt quis poſſet ſibi ꝓuidere de q̃
bus tenet̃ alijs diſpenſare. Et in glo. fi. doct. cõter
diſtinguũt ꝙ aut collator transfert omnimodã po-
teſtatẽ in alium. ꝛ tũc põt ab illo recipere bñficium
q꞉ tunc ille cõfert iure proprio. aut tranſtulit tanq̃
in cõmiſſariũ ſuũ. ꝛ tunc nõ valet ab eo beneficiuꝫ
recipere. q꞉ ille rep̄ſentat perſonam iſtius collatoris
ꝛ qui ꝑ alium facit per ſe facere videt̃ vt in regula
qui per aliũ. in. vj. Sed ↄtra hoc facit. videm⁹ eniꝫ
ꝙ papa dat p̄tãtem ſuo confeſſori. ꝛ nihilomin⁹ po
teſt ab illo abſolui ꝛ ligari in foro aĩe. vt no. glo. i. c
ex parte. el. j. de offi. dele. ꝛ. c. nemo. ix. q. iij. Sol.
puto dicendũ ꝙ ibi nõ eſt p̄ciſe ↄfeſſor cõmiſſarius
pape. ſed ẽ legat⁹ ꝛ vicarius dei. naꝫ quilibet ſacer
dos poteſt dici in poteſtate ſibi cõmiſſa vicari⁹ dei
q꞉ deus dedit poteſtatẽ aplĩs ꝛ ꝑ ↄſequẽs omnib⁹
ſacerdotib⁹ ſucceſſorib⁹. vt in. c. firmiter. §. vna. de
ſum. tri. ꝛ. ij. q. vij. accuſatio. i fi. ꝛ ꝑ tex. ꝛ gl. xxxiij.
q. v. in. c. mulier. vnde papa ſolum ſubijcit ſe iuriſ
dictioni illius ſacerdotis inquãtũ homo. ꝛ inquãtuꝫ
homo peccator ẽ minor illo. vnde ſacerdos iudicat
cũ iure ꝓprio. quẽadmodũ qñ maior magiſtratus
ſubijcit ſe iudicio minoꝝ. vt in. l. ẽ receptũ. ff. de iu-
riſdi. om. iudi. ꝛ. ij. q. vij. nos ſi incõpetẽter. ſed in
caſu queſtionis noſtre cõmiſſarius in cõferẽdo nõ
ↄfert iure ꝓprio. ſ; iure delegantis cũ nõ habebat
aliquid iure ꝓprio. vt in. c. ſane. de offi. deleg. ꝛ in
l. j. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſdi. Ex hoc infert̃
ꝙ habens ius ↄferendi põt bñficiũ recipere a papa
Itẽ a legato in ꝑtib⁹. q꞉ illi ↄferunt iure ꝓprio. ad
hoc. c. ſi a ſede. de p̄ben. li. vj. ꝛ ſic intellige tex. hic i
fi. dum dicit. ſed nec ab alio. ꝛc̃.

¶ De cõceſſio. preben. ꝛ eccle. nõ vacãtis. Rubrica.

¶ Cõtinuat̃ ad p̄cedentia hoc ordine. Supra viſũ
eſt de prebendis ꝛ dignitatib⁹ ac caꝝ inſtitutiõib⁹
ſed q꞉ ſepe p̄bende ꝛ dignitates cõferunt̃ ſeu ꝓmit
tunt̃ anteq̃ vacent. ꝛ quãdoq; ipſe vacantes non
ↄferuntur ſed remanẽt diu vacantes. merito reſta
bat videre ꝛ prouidere tam circa ꝓmiſſiones non
vacãtiũ. q̃ circa negligẽtiã in ↄferẽdo vacãtia. ꝛc̃.

q Nulli in viuorũ faciẽs ſe poni
in beneficiũ viuentis ab eccleſiaſti
ca cõmunione repellit̃. vel clarius
ſic. Inſtitut⁹ ſcienter in beneficiuꝫ
viuentis deponẽdus ẽ. Et non di-
uidit̃ propter breuitatẽ. ¶ No. primo ꝙ beneficiũ
viuẽtis nõ põt ↄferri alteri. ꝛ h̃ indubitatũ ẽ ſi fiat
collatio ab inferiore a papa. q꞉ beneficia eccleſiaſti
ca ſm̃ antiquã ordinationẽ ſunt ꝑpetua. lvj. di. ſacꝫ
ꝑuerſum. ꝛ. ſ̃. de cle. egro. ꝑ totũ. Unde nõ poteſt
inferior diſponere ↄtra legẽ ſupioris. maxime i p̄
iudiciũ tertij. vt in cle. ne romani. de elec. ꝛ in. c. cõ
querẽte. de reſti. ſpo. imo ſine magna ꝛ manifeſta
cã nõ põt q̃s p̄uari ſuo bñficio. vt ẽ tex. no. in. c. iuſ
tuꝫ. xvj. q. vij. ſ; in papa põt dubitari. nõ tñ repitur
ꝙ vnq̃ fecerit ſine cauſa. imo ↄtrium ſuadet in legi-
bus ſuis. vide tñ qd̃ le. ꝛ no. in. c. ſi gratioſe. de re-
ſcrip. li. vj. ꝛ dicet̃ plene in diſputatiõe. Nota penã
facientis ſe ſubſtitui in bñficiũ viuẽtis. dꝫ enim re-
pelli a cõione eccl̃iaſtica. ꝛ dic ꝙ dꝫ deponi. vt in. c.
in p̄mis. ij. q. j. Itẽ efficit̃ infamis. iij. q. ij. audiui-
mus. ꝛ nõ põt ampli⁹ illud bñficiũ obtinere. vnde
credo ꝙ ſolus papa põt cũ eo diſpẽſare. nam vt di
cunt hic doc. ꝛ bene. quẽadmodũ nõ poteſt eã du-
cere in vxorem cum qua contraxit viuente marito
vt in. c. ſi. de eo qui duxit in matri. ita nec conſequi
vxorem ſpũalem cum qua voluit cõtrahere viuẽte